

ROOMS-KATHOLIEKE BISSCHOPPENCONFERENTIE

Beleidssector Missie & Ontwikkeling

Utrecht 17 februari 2010
uw kenmerk
ons kenmerk MO10.001/GK/PK/jv
afdeling Studie en Beleid
onderwerp Solidaridad

Geacht bestuur,

Vorige week heeft u een brief ontvangen van Solidaridad. Deze heeft grote verontwaardiging gewekt, niet alleen bij de bisschoppen maar bij velen in het missieveld. Daarover later meer. Eerst wil ik u, weliswaar voortijdig - het overleg loopt nog - kort informeren over de stand van zaken. Uit de mediaberichten alleen kunt u zich onmogelijk een goed beeld vormen.

Veranderingen in het missionaire veld

Al geruime tijd is het missionaire veld in de katholieke Kerk volop in beweging. De afgelopen decennia hebben verschillende missieorganisaties vergaande ontwikkelingen doorgemaakt: schaalvergroting, fusies en grotere overheidsparticipatie. Vaak leidde dit ook tot statutaire veranderingen of aanpassing van de doelstellingen, waardoor de specifiek kerkelijke identiteit vervaagde. Door de samenwerking met nieuwe partners vertegenwoordigt het 'kerkelijke geld' bij de grote missieorganisaties nog maar een klein deel van het totale budget. Op zich is deze ontwikkeling begrijpelijk. Maar de missionaire zichtbaarheid van de kerk is er door in het gedrang geraakt. Om deze te waarborgen en de relatie naar de Kerk nieuw te formuleren, is Mgr. Dr. J. Punt, als referent voor Missie & Ontwikkeling, in overleg getreden met de verschillende missieorganisaties aan de hand van de volgende criteria:

1) Transparantie. Door de invoeging van de kerkelijke missieactie in grotere organisaties voor hulpverlening en ontwikkeling, ervaren veel parochies de eigen missieactie vaak als te weinig doorzichtig. De bisschoppen streven ernaar, in goed overleg met de uitvoeringsorganisaties, de eigen gelovigen openheid en transparantie te kunnen bieden over projecten, de besteding van de gelden, overheadkosten en de bereikte resultaten.

2) Kerken helpen kerken. Hiermee wil gezegd zijn dat we zoveel mogelijk de eigen kerkelijke kanalen voor hulpverlening willen gebruiken. De Kerk heeft tenslotte een uniek mondiaal netwerk met zeer korte lijnen via missionarissen, bisdommen, congregaties, kerkelijke instellingen, partnerparochies etc., dat adequate en snelle hulp mogelijk maakt. Vele parochies maken hier al volop gebruik van. Het gaat erom de kerken in het Zuiden in staat te stellen hun eigen prioriteiten te stellen, zelf armen te helpen en noden te lenigen, in plaats van dat wij dat voor hen bepalen. Juist deze werkwijze voorkomt dat organisaties vanuit westers paternalisme of ideologie dicteren wat de mensen in het Zuiden nodig hebben. Voortdurend worden aan ons door kerken uit ontwikkelingslanden projecten aangereikt, niet alleen op het gebied van kerkopbouw, maar vooral van onderwijs, gezondheidszorg, landbouw etc.

bezoekadres
Biltstraat 121
postadres
Postbus 13049
3507 LA Utrecht

telefoon
030 232 69 10

fax
030 2334601

email
communicatie@rkk.nl

homepage
www.rkkerk.nl

3) Zeggenschap. Hier gaat het om de vraag hoe deze uitgangspunten concreet te maken in nieuwe afspraken en een nieuwe structuur. Tenslotte gaat het om de inzet van gelovigen en parochies en om de gelden die in en door de kerken zijn ingezameld. De nieuwe structuur voorziet in de oprichting van een 'Bisschoppelijke Commissie voor Missie en Ontwikkelingssamenwerking'. Deze heeft als opdracht om een evenwichtige campagne of projectenlijst te waarborgen. Zij zal dat doen in goed overleg met de betreffende uitvoeringsorganisatie, maar behoudt wel het laatste woord. Waar zou dat tenslotte anders moeten liggen? Waarin ligt de logica, zoals Solidaridad nu verlangt, dat de directie van een onafhankelijke hulporganisatie de volledige zeggenschap zou moeten hebben over de besteding van kerkelijke gelden?

In goed overleg

De bovenstaande uitgangspunten worden door de missieorganisaties zeker herkend. Het overleg hierover – dat nog gaande is – heeft steeds in constructieve sfeer plaatsgevonden. Ook Solidaridad begreep de noodzaak van vernieuwing. Voor zichzelf zag zij evenwel een andere toekomst en juist een verdere verbreding van identiteit en nam daartoe concreet initiatief. Op 11 november 2009 verzocht het bestuur van Solidaridad de bisschoppen per brief om de laatste bepalingen die haar nog aan de katholieke Kerk binden te mogen laten vallen. Het vermeldt daarbij dat de Protestantse Kerk Nederland al eerder haar band met Solidaridad heeft opgegeven. De brief van het bestuur beschrijft dit als een win - win situatie: *“Van onze kant de teruggave van het mandaat van uitvoeringsorganisatie voor de Adventsactie, en van uw kant de afgifte van een verklaring van geen bezwaar voor het laten passeren van de nieuwe statuten. Naar ons inzicht is het creëren van wederzijdse ruimte de beste benadering”*. Het is zijn uitdrukkelijke streven om als onafhankelijke, niet kerkgebonden organisatie verder te gaan. De kerk zou zo de ruimte krijgen om de Adventsactie een vernieuwde missionaire structuur te geven.

Solidaridad haakt af

Nadat de bisschoppen met dit voorstel hadden ingestemd, worden op 10 februari in een dramatisch persbericht van Solidaridad de rollen plotseling omgedraaid. Solidaridad valt ineens de bisschoppen aan met verdachtmakingen en suggesties. De bedoeling lijkt duidelijk: Solidaridad wil enerzijds volledig los zijn van de bisschoppen en anderzijds de parochies daarin meenemen om zo het geld van parochies en gelovigen te behouden. Dit is voor de bisschoppen uiteraard onacceptabel. Ook het commentaar in Dagblad Trouw van 13 februari verbaast zich hierover: *“Het is merkwaardig dat Solidaridad de parochies oproept om gelovig ongehoorzaam te zijn en de nieuwe Adventsactie van de bisschoppen te negeren. Laat, voor de duidelijkheid, dit inzamelingskanaal dan ook los”*.

Wij laten het aan uw eigen wijsheid over om uw parochianen nu of te zijner tijd zorgvuldig te informeren over het verdwijnen van Solidaridad van het collecteschema, zonder hen nodeloos met details te belasten. Zodra er over de nieuwe invulling van de Adventsactie iets bekend is zullen we u daarover informeren.

U een vruchtbare Vastentijd wensend,
Met vriendelijke groet,
Namens de bisschoppen van Nederland,

Drs. G.H.A. Kruis, secretaris-generaal a.i